

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ТРЕТЕЙСЬКИХ СУДДІВ

Литвин Н.А., к.ю.н., ст. наук. співробітник

*Науково-дослідний центр з проблем оподаткування
Національного університету державної податкової служби України*

У статті автором розглядаються окремі питання правового статусу третейського судді, його особливості, права та обов'язки.

Ключові слова: третейський суд, третейський суддя, права, обов'язки.

Литвин Н.А. ОТДЕЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ПРАВОВОГО СТАТУСА ТРЕТЕЙСКИХ СУДЕЙ / Научно-исследовательский центр по проблемам налогообложения Национального университета государственной налоговой службы Украины, Украина

В статье автором рассматриваются отдельные вопросы правового статуса третейского судьи, его особенности, права и обязанности.

Ключевые слова: третейский суд, третейский судья, права, обязанности.

Litvin N.A. SEPARATE QUESTIONS OF LEGAL STATUS OF REFERENDARIES / Research center on the problems of taxation of the National university of government tax service of Ukraine, Ukraine

The author investigates problems of arbitral tribunal legal status and its features, rights and duties in the article.

Key words: arbitral tribunal, arbitrator, rights, duties.

Концепція Адміністративної реформи в Україні [1], Стратегія реформування системи державної служби в Україні [2] та Концепція вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів [3] визначають основні та найдієвіші заходи реформування державної служби, судової системи України щодо визначення статусу державних службовців. Професійні судді є державними службовцями, а третейські судді на відміну від професійних не вважаються державними службовцями, тому аналіз проблем, пов'язаних із формуванням складу третейського суду, на нашу думку, необхідно здійснювати через поняття статусу третейського судді.

Третейський суд – орган, який здійснює третейське провадження розгляду справи, але щодо вирішення спору, то його здійснюють конкретні особи – судді третейських судів, від професіоналізму та людських якостей яких залежить, наскільки вірним буде винесене ними рішення. Права і свободи людини і громадянина, що закріплені Конституцією України, у достатній мірі досліджувалися науковцями як у межах конституційного права, так і в межах адміністративного права. Тому сьогодні актуальним є питання визначення правового статусу третейського судді, з'ясування напрямів удосконалення його правового регулювання та тенденцій розвитку юридичних гарантій по забезпеченню реалізації його прав і обов'язків, що обумовлені специфікою даного правового статусу.

У теорії права визначено правовий статус окремих груп суб'єктів права: президента, народних депутатів, керівників і працівників виконавчих органів, державних службовців, професійних суддів та інших суб'єктів. Але правовий статус третейського судді мало досліджений у вітчизняній науці.

Значний внесок у розвиток теорії правового статусу особи зробили вітчизняні та зарубіжні вчені-юристи, серед яких С.С. Алексєєв, Д.Н. Бахрах, Ю.П. Битяк, С.М. Братусь, М.В. Вітрук, В.М. Горшеньов, С.Д. Гусарєв, М.І. Іншин, О.В. Литвин, Н.І. Матузов, В.М. Манохін, В.В. Мальков, В.В. Мозоль, Л.М. Москвич, Н.Р. Нижник, В.І. Новосьолов, Р.С. Павловський, Ю.А. Петров, Ю.Д. Притика та ін.

Питання правового статусу третейських суддів на сучасному етапі в Україні досить актуальне, тому що третейський суддя – основний виконавець третейського провадження, який одноосібно або в складі третейського суду вирішує спори, які передаються йому на розгляд.

Дослідження правового статусу третейського судді ставить своїм завданням з'ясувати його особливості, права і обов'язки, характерні ознаки, властиві тільки статусу.

Статус судді в державі і суспільстві в цілому традиційно розглядається в сучасному світі як найточніший показник розвиненості правових засад, основним критерієм усвідомлення та сприйняття конкретним соціумом цінностей правової держави, громадянського суспільства [4, 11; 5].

У період проведення судової реформи особливого значення набуває удосконалення законодавчого врегулювання та наукове визначення статусу як професійного судді, так і третейського судді.

При призначенні чи обранні третейського судді особа наділяється особливою роллю – можливістю розглядати правові спори і конфлікти, підвідомчі третейським судам, що виникають у суспільстві та державі в цілому.

У громадянському суспільстві суддям як персональним носіям судової влади надаються виняткові можливості, що дозволяють забезпечити належне (незалежне, об'єктивне, повне, неупереджене) відправлення функцій судової влади [6, 91-102]. Ці можливості повинні надаватися і третейським суддям, оскільки відповідно до Закону України „Про третейські суди” (далі – Закон) завданням третейського суду є захист майнових і немайнових прав та охоронюваних законом інтересів фізичних чи юридичних осіб шляхом всебічного розгляду та вирішення спорів, тобто ці судді також повинні забезпечувати належне, об'єктивне, повне, неупереджене виконання своїх функціональних обов'язків.

Третейський суддя – це ключова фігура третейського провадження. Саме третейський суддя (судді) вирішує спірні правовідносини, що передаються на розгляд до третейського суду. При формуванні статусу третейського судді, суддя наділяється повноваженнями виключно волею сторін, які звернулися до третейського суду.

Як на нашу думку, то при характеристиці правового статусу третейського судді потрібно мати на увазі не правовий статус суддівської посади, яку він займає на момент розгляду спору, а правовий статус людини, яка отримала повноваження щодо конкретного спору. Дане положення набуває особливого значення в умовах формування громадянського суспільства, налагодження соціальних відносин між його членами, між ними і правовою державою. Безперечно, статус не може існувати без посади, більше того, посада визначає позицію носія статусу в судовій системі та соціальній системі в цілому, хоча такої посади, як третейський суддя, не існує. Але без особистості, безпосереднього виконавця третейського судового процесу неможливо віднайти статус.

Крім того, правова природа діяльності третейських суддів передбачає від них більш особистісного характеру, тобто бути незацікавленими в результаті вирішення спору, мати визнані сторонам знання, досвід, ділові та моральні якості необхідні для вирішення спору.

Таким чином, правовий статус третейського судді – це правова категорія, що характеризує права, обов'язки та гарантії їх реалізації, а також обмеження, які у своїй сукупності забезпечують реалізацію третейським суддею повноважень у рамках функцій і завдань третейського суду.

Для забезпечення надійності правового статусу третейського судді необхідно чітко теоретичне визначення і детальне закріплення в національному законодавстві всіх структурних елементів, що становлять зміст цієї правової категорії.

Одним з елементів правового статусу третейського судді є його права і обов'язки. Ці поняття розкривають зміст правомірної поведінки третейського судді при здійсненні ним діяльності та встановлюють її конкретний вид та міру. Права і обов'язки третейського судді завжди існують у певних межах – періоду володіння статусом, реалізуються в конкретних правовідносинах, що виникають в умовах здійснення ними певних функцій особи, яка вирішує спір у третейському суді.

Наділення третейського судді правовими можливостями щодо вирішення спору в третейському суді залежить від особистісних якостей і здібностей третейського судді, яким закон надає обов'язкового характеру. Так, особливістю діяльності третейського судді є наявність у людини, яка обрана чи призначена на цю посаду, певних безумовно необхідних і юридично обов'язкових якостей і здібностей, що забезпечують належне виконання відповідних функцій. Тому в структуру поняття правового статусу третейського судді необхідно включити такий елемент, як правосуб'єктність. Зміст даного правового поняття становить юридична характеристика особи третейського судді, її якостей і здібностей з точки зору відповідності тим характеристикам, що визначені в законодавстві як необхідні для ефективної реалізації наданих правових можливостей.

Таким чином, основними чинниками, що складають зміст правового статусу третейського судді, на наш погляд, слід визнати:

- права;
- обов'язки;
- повноваження;
- правосуб'єктність третейського судді;
- гарантії дотримання прав і обов'язків.

Щоб більш повно з'ясувати зміст правового статусу третейського судді необхідно всебічне наукове дослідження юридичної природи та змісту цих правових понять.

Сутність службових прав як внутрішнього змісту досліджуваного поняття полягає в можливості нормативно визначити вид [7, 108] та міру [8, 11, 13] можливої (допустимої) поведінки особи, наділеної статусом носія судової влади. Законодавець через категорію „службові права судді” встановлює не тільки міру (межі, обсяг) поведінки судді, а й конкретний її вид. Тобто службові права судді передбачають міру конкретно визначеної поведінки людини, наділеної статусом посадової особи судової влади. Ці права є додатковими, оскільки вони завжди існують у рамках певного тимчасового проміжку — періоду володіння статусом, реалізуються у конкретних правовідносинах і їм завжди кореспондуються чийсь обов'язки [9, 127].

Але ж третейські судді обираються і призначаються сторонами і не мають службових прав, але в міру своєї діяльності при обранні їх для розгляду спору сторонами на них покладаються певні права і обов'язки. Які? Нам потрібно це з'ясувати.

Права третейського судді в певних межах залежать від його волі і свідомості, особистого інтересу, особливо при їх використанні. Третейський суддя може відмовитися від використання наданих йому правових можливостей, не вчиняти передбачених законом дій чи, навпаки, наполягати на них. Він може за своїм власним розсудом вчиняти чи не вчиняти передбачені законом дії, використовувати надані можливості в повному обсязі чи частково, у порядку, найбільш зручному для задоволення свого інтересу. Наявність реалізації свого особистого інтересу є основним критерієм розмежування прав і повноважень третейського судді. Хоча не можна не погодитися з тим, що в певних випадках таке розмежування є досить штучним.

Щодо прав третейського судді, то їм характерна така особливість: приналежність конкретної особи в якості третейського судді, визначена нормами чинного законодавства. Ця приналежність забезпечується державою та правом можливості обрання або призначення даної особи на посаду третейського судді. Обсяг прав визначається своєрідністю правового статусу третейського судді та забезпечується спеціальними гарантіями, які захищаються в адміністративному, судовому та іншому встановленому законом порядку.

Приймаючи до уваги розподіл прав професійного судді, зроблений у своєму дисертаційному дослідженні Москвич Л.М., виділяємо власне бачення прав третейського судді:

а) права, що забезпечують особливий правовий статус третейського судді і його захист права на:

- повагу професійної честі і гідності;
- захист від незаконного тиску з метою прийняття рішень, які суперечать нормам закону;

б) права, що сприяють безпосередньому виконанню професійних обов'язків:

- самостійність прийняття рішення в межах своїх повноважень;
- створення і забезпечення необхідних умов для здійснення професійної діяльності та інші права, передбачені національним законодавством;

в) права, що надають допомогу реалізувати належні йому конституційні права і свободи:

- правовий захист;
- одержання матеріальної винагороди за свою працю;
- навчання і підвищення кваліфікації;
- інші права, передбачені національним законодавством.

Право на повагу професійної честі і гідності третейського судді. Поважати професійну честь і гідність третейського судді – означає визнавати особу третейського судочинства правомочною представляти захист майнових і немайнових прав та охоронюваних законом інтересів фізичних та юридичних осіб шляхом всебічного розгляду та вирішення спорів відповідно до закону і не вчиняти будь-яких дій, які заподіюють шкоду або перешкоджають здійсненню професійних функцій.

Тому, як на нашу думку, на сьогодні існують деякі прогалини законодавчого регулювання щодо діяльності третейських судів, зокрема в частині щодо визнання поваги до професійної честі і гідності третейського судді. Держава повинна гарантувати захист професійної честі і гідності третейського судді від будь-яких проявів неповаги. Некоректне ставлення до суду як у приміщенні суду, так і за його межами повинно каратися відповідно до закону.

З правом третейського судді на повагу професійної честі і гідності тісно пов'язане право третейського судді на захист від незаконного тиску з метою прийняття рішень, які суперечать нормам закону.

Набуваючи статусу судді, суб'єкт вступає в певні правовідносини з державою, суспільством, членами професійної групи, іншими посадовими особами і громадянами. Особливе становище судді потребує чіткого нормативного врегулювання таких правовідносин шляхом закріплення не тільки прав, а й обов'язків.

Глумачний словник визначає „обов'язок” як те, що підлягає безумовному виконанню, як те, що необхідно для виконання внаслідок суспільної вимоги чи внутрішнього спонукання [10, 742]; як передбачену, належну поведінку суб'єкта [11].

Більшість учених під юридичним обов'язком розуміють установлену законом міру соціально необхідної, найбільш розумної і доцільної поведінки [12, 151; 13, 147], забезпечену можливістю застосування примусових заходів до суб'єкта такої поведінки за невиконання обов'язку [14, 62; 15, 62].

Третейські судді, виконуючи свої обов'язки, повинні мати чітке уявлення про свою діяльність і її соціальну значущість, її організованість, її інформаційну забезпеченість, компетентність керівництва третейського суду. Сукупність цих уявлень виступає як усвідомлена база соціально необхідного способу діяльності.

Обов'язки третейського судді повинні містити урегульовані нормами права вимоги щодо необхідної його поведінки.

Однією з найважливіших категорій етики, що виражає моральні обов'язки судді стосовно держави, суспільства, конкретної людини, в інтересах якої здійснюється правосуддя, є професійний обов'язок. Особливість професійного обов'язку судді полягає в тому, що він має не тільки моральну, а й правову природу. По-перше, він містить у собі як обов'язок, передбачений правовими нормами, так і обов'язок перед суспільством, пов'язаний зі здійсненням професійної діяльності. По-друге, професійний обов'язок усвідомлюється суддею як моральна необхідність і виконується у зв'язку з його переконанням. У цьому аспекті гарантіями його виконання є насамперед моральні чинники – сумління, гідність, справедливість, громадська репутація тощо [16, 70-73].

Отже, призначення обов'язків полягає в забезпеченні реалізації прав суб'єктів, з якими третейський суддя вступає в правовідносини. Кожному обов'язку третейського судді завжди протистоїть чиєсь право, володар якого може в будь-який час висунути вимогу щодо його виконання.

Третейський суддя повинен професійно та сумлінно виконувати свої обов'язки згідно з Конституцією України, законами України, іншими нормативно-правовими актами; наслідувати духовні та моральні цінності, сформовані багатовіковою історією Українського народу: мудрість, мужність, шляхетність; зобов'язаний захищати етичні засади, визначені Кодексом; повинен бути чесним, справедливим, порядним. Своїми вчинками, діями, поведінкою зміцнювати довіру громадян до третейських судів; повинен відстоювати честь і гідність як особисту, так і своїх колег, не допускати розголошення недостовірної інформації та упередженої критики на їх адресу та щодо професії взагалі.

Забезпечення виконання цих вимог необхідне при наявності відповідної кваліфікації, досвіду в практиці третейського розгляду спорів, знання іноземних мов, законодавства, правових систем і морального авторитету у відповідних колах [17, 343].

Отже, дії третейського судді можуть бути законними або незаконними, тобто або відповідати вимогам законодавства України або порушувати їх, що є підставою для притягнення судді до юридичної відповідальності.

На підставі вищевказаного вважаємо за можливе виділити такі обов'язки третейського судді: дотримання Конституції України, Закону України „Про третейські суди”, інших законів України при здійсненні розгляду та вирішення спорів у третейському суді; дотримання етичних норм діяльності третейського судді; незалежне та неупереджене виконання своїх функцій.

Порушення норм законодавства України третейським суддею є підставою для визнання рішення судді незаконним. Щодо етичних вимог поведінки третейського судді, то зазначимо, що є необхідність у запровадженні Кодексу етики третейського судді, який буде являти собою сукупність моральних правил поведінки третейського судді, за допомогою яких можна оцінити його дії з погляду таких цінностей, як законність, честь, справедливість, гідність, сумління, людяність, тощо.

Таким чином, неупередженість, незалежність і справедливість винесених рішень третейськими суддями є категорією дій, яких повинен дотримуватися третейський суддя, не допускаючи при цьому будь-яких дій, що можуть заподіяти шкоду, дискредитувати третейський суд чи судову владу в цілому. Принциповим є положення про те, що суддя повинен під час виконання своїх обов'язків будувати свої відносини з учасниками розгляду спору на основі довіри, поваги і співробітництва; толерантно ставитися до різних політичних і релігійних переконань, уникати будь-яких дій, які могли б бути витлумачені громадянами як такі, що порушують закон або стандарти етичної поведінки.

Третейський суддя повинен постійно працювати над удосконаленням свого професійного рівня та здійснювати свої обов'язки, проявляючи ініціативу, творчість і принциповість.

Незалежне та неупереджене виконання своїх функцій у першу чергу передбачає чесність, сумління та самовіддачу третейського судді. Високий рівень професійної майстерності третейського судді залежить не тільки від систематичного підвищення кваліфікації, з набуттям знань, умінь, навичок, а й від належного виконання своїх обов'язків. Але для цього необхідно створити відповідно умови для забезпечення належного ставлення кожного судді до професійного навчання, самовдосконалення, виховання особи та відповідальності за свій професійний ріст, виконуючи обов'язки третейського судді.

Тому, у зв'язку з відсутністю в Законі статті, яка б визначала обов'язки третейських суддів пропонуємо доповнити Закон новою статтею 18-1 „Обов'язки третейських суддів” у такій редакції:

„Третейські судді зобов'язані:

- при здійсненні розгляду та вирішенні спорів у третейському суді дотримуватися вимог Конституції і законів України, забезпечувати повний, всебічний та об'єктивний розгляд судових справ з дотриманням установлених законом строків;
- не розголошувати відомості та інформацію, таємницю сторін розгляду спору або їх правонаступників, відомості про особисте життя громадян та іншу інформацію, про яку вони довідалися під час розгляду справи в судовому засіданні, для забезпечення нерозголошення якої було прийняте рішення про закриті судові засідання;
- не допускати розголошення недостовірної інформації та упередженої критики на їх адресу та щодо професії взагалі;
- не допускати вчинків і будь-яких дій, що ганьблять звання третейського судді і можуть викликати сумнів у його об'єктивності, неупередженості та незалежності;
- спір повинен розглядатися в максимально короткий строк, не допускаючи при цьому можливість конфлікту між сторонами, рішення, винесене третейським суддею, повинно бути таким, яке не буде в подальшому відмінено або у виконанні якого буде відмовлено у зв'язку з допущеними процесуальними порушеннями;

- наслідувати духовні та моральні цінності, сформовані багатовіковою історією українського народу: мудрість, мужність, шляхетність;
- своїми вчинками, діями, поведінкою зміцнювати довіру громадян до третейських судів.

За допомогою держави закріплення цих обов'язків у Законі повинно передбачити певні гарантії для того, щоб систематичне професійне навчання суддів, удосконалення професійної майстерності стали складовою частиною їх професійної діяльності. Такими гарантіями можуть стати вдосконалена система підбору кадрів, тестування, періодична атестація третейських суддів.

Отже, визначення теоретико-прикладних термінів і понять у сфері правового регулювання статусу третейських суддів, зміни та доповнення до чинного законодавства повинні сприяти удосконаленню діяльності третейських судів, підвищенню ефективності роботи третейських суддів та подальшому розвитку третейських судів, що забезпечить більш ефективний захист прав, свобод та інтересів людини і громадянина.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України від 22 липня 1998 р. № 810/98 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 21. – Ст. 943.
2. Про стратегію реформування системи державної служби в Україні: Указ Президента України від 14 квітня 2000 р. № 599/2000 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 16. – Ст. 665.
3. Про Концепцію вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів: Указ Президента України від 10 травня 2006 р. № 361/2006 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/document/4333.html?PrintVersion>
4. Абросимова Е.Б. Судебная власть в Российской Федерации: система и принципы / Е.Б. Абросимова. – М.: Ин-т права и публ. политики, 2002. – 160 с.
5. Байдуков В.А. Обеспечение судебной власти в деятельности районного суда: дис. на соиск. науч. степени кандидата юрид. наук: спец. 12.00.11 / Байдуков Виктор Анатольевич; Уральская государственная юридическая академия. – Екатеринбург, 1998. – 215 с.
6. Шмавонян Г.А. Конституционное правосудие в системе разделения властей / Г.А. Шмавонян. – М.: МАКС Пресс, 2001. – 172 с.
7. Александров Н.Г. Законность и правоотношения в советском обществе / Н.Г. Александров. – М.: Госюриздат, 1955. – 174 с.
8. Братусь С.Н. Субъекты гражданского права / С.Н. Братусь. – М.: Госюриздат, 1950. – 367 с.
9. Москвич Л.М. Організаційно-правові проблеми статусу суддів: дис. на здобуття наук. ступеня кандидата юрид. наук: спец. 12.00.10 / Москвич Лідія Миколаївна; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2003. – 224 с.
10. Толковый словарь русского языка: В 4-х т. – Т.2 / Под ред. Д.Н. Ушакова. – М.: Гос. изд-во иностр. и нац. словарей, 1938. – 1039 с.
11. Даль В. Толковый словарь живого великорусского языка: В 4-х т. – Т. 2. – М.: Изд-во иностр. и нац. словарей, 1955. – 780 с.
12. Матузов Н.И. Правовая система и личность / Н.И. Матузов. – Саратов: Изд-во Саратов. ун-та, 1987. – 293 с.
13. Витрук Н.В. Основы теории правового положения личности в социалистическом обществе / Н.В. Витрук. – М.: Наука, 1979. – 229 с.
14. Кечекьян С.Ф. Правоотношения в социалистическом обществе / С.Ф. Кечекьян. – М.: Изд-во Академии наук СССР, 1958. – 187 с.
15. Ем В.С. К вопросу о понятии, содержании и сущности правовых обязанностей / В.С. Ем // Вестник МГУ: Сер. 11. Право. – 1981. – № 1. – С. 56 - 62.

16. Горшенев В.М. Юридическая деонтология: [учебное пособие] / В.М. Горшенев, И.В. Бенедик. – К.: Изд-во УМК при Минвузе УССР, 1988. – 80 с.
17. Притика Ю. Теоретичні проблеми захисту прав учасників цивільних правовідносин у третейському суді: дис. на здобуття наук. ступеня докт. юрид. наук: спец. 12.00.03 / Притика Юрій Дмитрович; Київський національний університет ім. Т.Г. Шевченка. – К., 2006 – 632 с.

УДК 351.713: 341.45

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ У КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Литвин О.В., к.ю.н., доцент

Національний університет державної податкової служби України

У статті досліджується сучасний стан правового регулювання інформаційного забезпечення міжнародної взаємодії підрозділів податкової міліції органів ДПС України. Також, автором аналізується діюча в державі нормативно-правова база, яка регламентує питання міжнародної взаємодії податкової міліції.

Ключові слова: органи ДПС України, податкова міліція, міжнародна взаємодія, інформаційне забезпечення, модернізація.

Литвин А.В. ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ НАЛОГОВОЙ МИЛИЦИИ В КОНТЕКСТЕ МЕЖДУНАРОДНОГО ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ / Национальный университет государственной налоговой службы Украины, Украина

В статье исследуется современное состояние правового регулирования информационного обеспечения международного взаимодействия подразделений налоговой милиции системы органов ГНС Украины. Также, автором анализируется действующая в государстве нормативно-правовая база, которая регламентирует вопрос международного взаимодействия налоговой милиции.

Ключевые слова: органы ГНС Украины, налоговая милиция, международное взаимодействие, информационное обеспечение, модернизация.

Litvin A.V. INFORMATIVE-ANALYTICAL ACTIVITY OF TAX MILITIA IN CONTEXT OF INTERNATIONAL CO-OPERATION / National university of government tax service of Ukraine, Ukraine

In the article the modern state is probed legal adjusting of the informative providing of international co-operation of subsections of tax militia of organs of DPS of Ukraine. Also, an author is analyse operating in the state normatively legal base which regulates the question of international co-operation of tax militia.

Key words: organs of DPS of Ukraine, tax militia, international co-operation, informative providing, modernization.

В основі будь-якої усвідомленої діяльності людини лежить інформаційно-аналітична діяльність, яка полягає в отриманні, накопиченні й обробці відомостей про навколишній світ (матеріальні об'єкти і явища), і спрямована на вироблення найкращих (із суб'єктивного погляду) управлінських рішень з організації дій, що забезпечують пристосування до навколишніх умов і існування в них. Саме тому інформаційно-аналітична робота набуває характеру центральної сполучної ланки в діяльності Державної податкової служби загалом та підрозділів податкової міліції зокрема. Предметна ділянка цієї роботи пов'язана насамперед з економікою країни і діяльністю всієї податкової системи України.

Аналітична діяльність правоохоронних органів передусє кримінологічній характеристиці злочинності та відрізняється від останньої більш широким спектром інформаційних і характеризуючих даних. У таких умовах інформаційно-аналітична робота неминує вимагати функціонального виділення, організаційного оформлення і спеціалізації по функціях збору, накопичення, обробки, видачі, аналізу і реалізації інформації в інтересах підготовки варіантів управлінських рішень на різних рівнях. Це і складає сутність поняття інформаційно-аналітичного забезпечення підрозділів податкової міліції.